

gif ud paa. Men naar jeg ikke bestomindre alvorlig maa fraraade at gaae ind paa dette Lovforslag, saa er det ikke, fordi jeg, saaledes som den ærede Landssthingsmand, der for Dieblirket sidder bag ved mig (Lohmann), betragter det som udgaaet af Communisme, men fordi jeg betragter det snarere som udgaaet fra Noget, som jeg vilde kalde en Rest fra Absolutismen. Den Forestilling, som under Enevælden var saa ganske almindelig, at ethvert Uheld, der traf endogsaa den Enkelte i reent private Forhold, skulde Staten godtgjøre, og at der skulde Statskassen strax komme til hjælp, denne Forestilling anseer jeg for hoist farlig, og det er den, der efter min Anskuelse ikke blot ligger til Grund for dette Lovforslag, men som dernæst efter min Overbeviisning, hvis Lovforslaget endelig vedtoges, vilde afføde ganske andre og meget mere dybtgaaende Lovs, der havde den samme Tendens, og som vilde gjøre Statskassen til en Understøttelseskasse, som det private Uheld eller den private mindre heldigt Stillede altid kunde have at ty til og at stole paa. Man har sagt: Ja, det vilde være Tilfældet, naar Lovforslaget, saaledes som det oprindeligt gjorde, led paa, at Indenrigsministeren skulde være pligtig til at indrømme disse Laan, men nu er det noget ganske Andet, nu gaaer Lovet jo kun ud paa, at det er Finantsministeren, som kan bevilge disse Laan, har Bemyndigelse til at gjøre det. Men mellem en Bemyndigelse til at kunne bevilge og en Forpligtelse til at skulle gjøre det, finder jeg virkelig ikke, at der er nogen egentlig Forskjel; thi det Tryk, som vil hvile paa Finantsministeren — jeg kan ikke gjøre mig nogen Forestilling, det tilstaaer jeg, om en saa jerisfast Willie hos en Finantsminister, om et saa uboieligt Sind, at han ikke skulde give efter for den almindelige Opinion — jeg siger, at det Tryk, som efter denne Bestemmelse vil hvile paa Finantsministeren, gjør, at jeg anseer det, at man bemyndiger Finantsministeren til indenfor visse Grændser og under visse Betingelser at indrømme Laan, for det selv Samme som at sige, at han er forpligtet til at yde disse Laan, naar de Betingelser, som Loven iøvrigt indeholder, blive opfyldte. Alt nære den Anskuelse hos nogen

Samfundsclasse, at hvad den Enkelte kan siges at lide under Gjennemførelsen af en almindelig Foranstaltning, det skal Staten godtgjøre, anseer jeg for meget farligt. Jeg veed ikke, om der behøves nogen særlig Opfordring til den danske Godsseierstand, for at den skal vække Haanden til at lindre den Ulykke, som Gjennemførelsen af den omhandlede Foranstaltning kunde medføre for Enkelte. Jeg troer det ikke; men i alt Fald vilde jeg ansee det som langt bedre, end at paalægge visse Stiftelser denne Forpligtelse, at gaae den Vej, som et aret foregaaende Taler har antydet, nemlig at man rettede den Anmodning til hele Godsseierstanden, at den vilde vække Haanden til den Understøttelse, som saadanne Familier kunde være trængende til. Jeg gjentager, at jeg troer ikke, at noget Saadant behøves; men jeg stoer et ethvert Fald, at det er det Ærste, som det kan forventes, at man vil begribe til. Det vilde jo imidlertid være en privat Foranstaltning, som ikke kunde bringes ind under nogen Lovs Ordre ved de i mindelig selsom ved dem givne

Madvig: Det er safuld Den synligt det lignende Tryk som det, den ærede sidste Taler sagde, at den vilde komme til at hvile paa Finantsministeren, er jeg bestemt imod, saader gives nogen Henvisning til Kultusministeren eller nogen Anden som den, der skulde yde Laan i den her omhandlede Anledning; men her er jeg overimod af den Grund, at man der ved vilde hvi tage den Opfordring, der er tilstede for Godsseierne, og som jeg troer seftes kommes af dem, at de at gjøre det. Hvad der her skal gjøres, det ærede Steg Medlem for den Kreds (Haffner) har sagt, at det dog ydes det, og at de stode sig ved at gjøre det. Skal der imidlertid gjøres ind hen til Lovgivningsmægtens Side, saa har man kun et af to at gjøre, enten at ophæve Loven af den 10de Februar 1861, som værende i sig Skadede for visse Fæstefamilier, eller et til de lovlige Forpligtelser, man har paalagt Godsseierne i den Lov, at snytte den, at de skulde yde den i den Familie et tilstrækkeligt Laan; men jeg tvivler ikke, at nogen af Delene behøves, og at det vilde være det bedste at gøre.

S. Pedersen: Jeg vilde ønske, at den